

MEZEI CSABA

AZ IGAZI HÁLAADÁS

Zsolt 50,23

Semmi sem lesz magától ezen a világon. Mindenért küzdeni, harcolni kell. Értékes, maradandó eredményt csak akkor és csak úgy tudunk elérni, ha áldozatot hozunk.

Az áldozathozás motívuma megtalálható valamennyi nép mitológiájában, mondavilágában. Elég, ha csak a Kőműves Kelemen balladára gondolkunk, s már látni véljük lelki szemeink előtt az áldozat árán felemelt „magas Déva várát”. De érezzük és szinte magunkévá tesszük Kelemen mester lelki vívódását az alkotás mámorában kifejezésre jutó szakmai siker és a szerető életárs feláldozásával bekövetkező erkölcsi kudarc között. Akaratlanul is feltesszük a kérdést: érdemes volt?

Napjainkban is használjuk e fogalmat, és sok formában áldozunk életünkben életünkért, családuknak családunkért; időt, erőt, energiát, pénzt, anyagi javakat fektetünk be, hogy célunkat, vágyainkat, nemes szándékainkat valóra váltsuk, életünk értelmét és értékét növeljük. Mindnyájan áldozunk valamiért. Egyesek életüket veszélyeztetik egy nemes eszméért, s ha ebben a harcban esznek, így méltatja a hálás utókor: „életét áldozta az igazság, a jóság, a szabadság, a nemzet, a nép oltárán!” És mindig elérkezik az értékelés órája, amikor feltesszük a kérdést: megérte? A válasz: „Aki hálával áldozik, az dicsőít engem...”

De mit is jelent lényegében az áldozat? Honnan hagyományozódott át ez a kifejezés? Nem célom teljes mértékben kimeríteni a fogalmat, csupán az emberiség történelmében feljövő jelenséget próbálok megvilágítani.

Az ókori ember világszemléletében kell keresni az áldozat gyakorlását. Az ember természeténél fogva vallásos lény. Vallásának megélését úgy tudta kifejezésre juttatni, hogy feláldozta azt, ami számára igen jelentős, sőt létfontosságú elem volt, hogy ezáltal az istenség kegyeit elnyerhesse. Számára a világ az „adok, hogy kaphassak” elvre épült. Valamit mindig adni kell valamiért.

A vallástörténelem folyamán az ember rájött arra, hogy bármilyen drága az áldozat, az csak úgyis múlandó érték, azonban amit kap, már sokkal több: maga az életfeltétel. Így, ha az ókori ember valamit kapni szeretett volna, kérő áldozatot mutatott be; ha valamilyen bűn, vétek nyomta lelkiismeretét, vagy természeti csapások érték, engesztelő áldozatot mutatott be. Amikor jó termés, bő vadászsákmány boldogította, hálaadó áldozatot mutatott be. A zsoltárfíró is ilyen áldozatra céloz, és megjegyzi, hogy a „hálával adott áldozat dicsőíti őt”.

Vajon miért fontosabb a zsoltárfíró számára a hálaáldozat? Miért mondja, hogy ez dicsőíti Istent?

Először azért, mert az ember felismeri, érzi, tapasztalja isten létezését, hatását, munkáját, örökös gondviselését. Ha valamit megvalósítottunk, azt szoktuk mondani: „hála Istennek”. A hálaáldozat Isten jótettére, cselekedetére

mutat. Ahol hálálkodnak, ott dicsőítik Isten nevét. Ahol Isten nevét dicsőítik, ott boldogság, hálaérzetet szülő öröm, reménység, hit, élet van. Ahol reménység, hit, élet van, ott látszik az út, a megmaradás, a nehézségekből való isteni szabadítás, ott van a jövődő.

Másodszor azért fontos a hálaáldozat és azért dicsőség Istennek, mert az ember nem készen kapott dolognak örvend, hanem cselekszik, munkálkodik, hogy eredményt érjen el. Az emberi tevékenység és ennek eredménye dicsőíti Istent, aki teremtményein keresztül - az Ó hasonlatosságára teremtett munkás és újjáteremtő lényeken keresztül - hat, munkálkodik.

A mi munkánk, áldozatos tevékenységünk már áldozathozatal a javak, értékek gyarapodására. Ez a munka, ez a cselekedet dicsőség Istennek. Ahogy dicsőség a szülőknak gyermekei jócselekedete, szorgalma, úgy dicsőség a mi mennyei Atyánknak is a mi munkálkodó, újabb értékeket teremtő életünk is. Ezt az életet vidáman kell megélnünk, és eredményeit hálásan megköszönjük. Szívünkben feltörő őszinte örömmel kell nekünk hálát adnunk a mi Istenünknek.

A mi áldozatunk nem anyagi javak felkínálásában kell kifejezésre jusson. Isten tőlünk lelki áldozatot, imádságos hálaadást vár. Gondolatok arra testvéreim, mennyire keserű a kétségbeesett, szorult helyzetben elmondott ima. Mennyivel szebb, szívderítőbb, ha boldogságunk értékéből áldozunk fel valamit Istennek, annak, aki számunkra megadta munkánk eredményét.

Isten nem anyagi áldozatot vár tőlünk, hanem lelkit. Ez, a hálaadó imádságban és a hálaadó istentiszteletünkben kell kifejezést nyerjen. Mert Isten nem gabonát, zöldséget és gyümölcsöt adott, hanem ennél sokkal többet: erőt, bizakodást kitartást, munkakedvet, munkához kedvező időjárást, termést érlelő napot, növekedést hozó esőt, adta a forrásnak friss vizét, adta a földnek termőerejét.

Kedves Testvéreim! Őszi hálaadás ünnepén mi is valljuk a zsoltáráróval, hogy a kemény áldozatok, a veritékes munka után öröm számunkra a hálával áldozás.

Adjunk hálát a *kitartó szeretetnek*, gondviselőnek, aki erőt, egészséget és kitartást adott a munkához. Adjunk hálát a *mindenható jóságának*, aki az általunk elvetett magot szárba szökkenette és meghozta a kalásznak termését. Adjunk hálát a bőséget nyújtó *örök gazdának*, hogy életnyújtó hús forrásait fölserkentette; a növény és az állatvilág csodálatos tárából asztalunkra táplálékot teremtett. Adjunk hálát annak a szent, személyes *Istennek*, aki mindenkor és mindenben együtt munkálkodik az Őt hívó, hívő gyermekeivel.

Imádkozzunk hát ünneplő lelkülettel, gyermeki hálával úgy, mint akik tudják az utat és vigyáznak rá; akiknek van igaz, rendíthetetlen istenismeretük, és tudják, hogy Isten a szabadító, a megtartó, szerető Atya, aki mindenkoron cselekedeteink felett örköd, és megáldja munkánkat. Ámen.

PÁLFI DÉNES

A TÜRELEM APOSTOLA *

1Thessz 5,14

Életünk türelempróbák sorozata. Sok mindent kell eltűrni, elviselni, elszenvadni a 20. századvég emberének. És hiába ismerős a közmondás: Türelem rózsát terem; - hiába hirdeti Jézus életével és tanításával: „Béketűrések által nyeritek meg a lelketeket”(Lk 21,19), türelmesnek lenni, tűrni sokszor nagyon nehéz. Nehéz tűrni az étellel járó testi-lelki szenvedéseket, próbákat, de önző, törtető világunkban talán még nehezebb türelmesnek lenni az emberek, embertársaink iránt.

Pál apostol épp erre buzdít minket a felolvasott bibliai versben: „...legyetek türelmesek mindenki iránt.” Miért kell türelmesek lennünk mindenki iránt? Kempis Tamás így válaszol kérdésünkre: „Más hibáinak és gyarlóságainak elviseléséhez türelemre törekedjél, mert tebenned is elég sok van, amit másnak kell eltűrnie”. Azonban nemcsak ezért kell türelemre törekedni mindenki iránt, hanem azért is, mert ez az igaz keresztény ember egyik ismertető jegye.

Ez a türelem - különösen a más vallásfelekezetekhez tartozó, más hitet valló ember iránti türelem - tette, többek között Dávid Ferencet is igaz kereszténnyé, jézuskövetővé. Szerette és hirdette a maga vallását, igazságát: Isten oszthatatlan egységét, Jézus embervoltát, de türelemmel, tisztelettel, jóakarattal volt azok iránt is, akik másként hittek, gondolkodtak. Nem kérkedett, dicsekedett, amikor magát „a megfeszült Jézus Krisztus szolgájá”-nak nevezte, mert ismerve a Szentírást -mely egyesek szerint a kisujjában volt -, megélte annak tanítását: „...az Úr szolgája legyen mindenkihez türelmes” (2Tim 24).

Jézussal együtt Isten gyermekének érezte magát, és vallotta, hogy az ő Istene türelmes, szerető Atyja minden testvérének: „Vétkeznek, akik az Istent nem tisztelik kegyes atyaként - mondta -, sőt inkább kegyetlen bírónak tartják. Az az Isten ugyanis, akinek nevében keresztelkedünk, Atyának nevezi magát.” Ehhez az Istenhez, a kegyelmes, szerető Atyához való hasonlóság vágya is tette őt türelmes emberré. Ezért vetette el az erőszak minden formáját, s választotta a türelmet, tudva, hogy „erőszakkal nincs meggyőztetés, legfennebb legyőztetés van”. Ezért írhatták róla büszkén a kései, hálás utódok: „Erőszakot nem pártolt életében,/Az igazsága senkit meg nem ölt,/ Tudta hogy ez a drága, tiszta eszme/ Egyszer majd úgyis mindenkit betölt”.

A Szentírást tanulmányozva, az isteni igazságokat szakadatlanul kutatva sem írhatott egyebet, mint a következőket „A szentírásban sehol sem olvastam, hogy Isten igéjét tüzzel-vassal kell terjeszteni... Nincs nagyobb esztelen-

* Az E. K. Tanács által meghirdetett beszédpályázat díjnyertes beszéde.